

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екотуризм

Освітня програма «Туризм»

Спеціальність Туризм

Галузь знань 242 “Туризм”

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №_ від “_” _____ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Рекреаційна географія
Викладач	Ковальська Леся Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.) 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=73&id_cou=345
Консультації	Четвер 15 ¹⁰ год – 16 ⁰⁰ год (обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем)
2. Анотація до курсу	
<p>Серед основних передумов виникнення екотуризму та екологізації традиційних видів туризму виступає наростання протиріч між задоволенням туристичного попиту і раціональним використанням природних ресурсів, що виступають матеріальною базою для нього. Тому збереження унікальних природних комплексів, природоохоронних об'єктів, курортних місцевостей з цілющими природними ресурсами, що є об'єктами екотуризму, повсякчасно проводиться через екопросвітню, екоосвітню та екотолерантну діяльність серед туристів. При цьому екотурист отримує можливість естетичного, духовного, інформаційного, інтелектуального збагачення у лоні недоторканої природи. Зважаючи на значний потенціал природних унікальних, атрактивних, цілющих природних ресурсів та багатой й колоритної етноісторичної спадщини розвиток екотуризму є одним з пріоритетних напрямів розвитку туризму в Україні.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо розв'язання регіональних екологічних проблем використання природних туристичних ресурсів, екологічної безпеки мандрівників і туристів, екологічного забезпечення туристичного сервісу. А також, підготовки фахівця туристичної галузі – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо складання й пропонування планів розвитку екотуризму у регіоні, знань про його розвиток в Україні і за кордоном, світові моделі розвитку екотуризму, вітчизняні та міжнародні нормативно-правові акти в екотуризмі. Ознайомлення студентів з концептуальними засадами розвитку екотуризму, формами та видами екотуризму, організацією екотуристичного продукту, що дасть можливість сформуванню у них зерна кваліфікаційної придатності як майбутніх спеціалістів у галузі. Знання потенціалу нашої держави сприятиме формуванню загальноосвітньої, світоглядної, патріотичної основи у підготовці кваліфікованих кадрів, розвитку видів екотуризму, а також процесів розвитку екотуризму в цілому..</p>	
<p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлення взаємозв'язку і взаємодії туризму і довкілля; - розкрити суть науково-методологічних і практичних основ екотуризму; - проаналізувати історію становлення та етапи розвитку дисципліни; - зазначити складові екотуристичного потенціалу; - висвітлити основні ланки організації екотуризму; - зазначити нормативно-правову базу функціонування екотуризму; - проаналізувати екотуризм, як сегмент туристичного ринку. 	

4. Компетентності

- знати ключові поняття і терміни кожної з тем;
- принципи, функції та завдання екологічного туризму;
- розміщення світових регіонів і центрів екотуризму;
- найбільш актуальні глобальні, загальнодержавні і регіональні екологічні проблеми сучасності;
- класифікацію та напрямки використання рекреаційних (природних) ресурсів;
- про класифікацію, види використання і вимоги щодо режиму охорони природоохоронних територій та об'єктів екотуризму;
- основи здорового способу життя, способи загартування організму туриста, а також способи орієнтування в часі і просторі;
- фактори ризику, види небезпек та шляхи їх подолання в екотуризмі;
- основні елементи етики та етикету під час перебування на об'єктах готельного сервісу (в т. ч. агрооселях) і екомандрівки на природоохоронних територіях;
- сутність, завдання, функції менеджменту екологічного туризму;
- вимоги до виконання програми обслуговування екотуристів;
- особливості здійснення туристичних подорожей різними видами транспорту, їх технологічні особливості негативного впливу на оточуюче природне середовище та дієві заходи покращення екологічних показників рухомого складу і інфраструктури транспорту;
- про використання передових технологій і методів мінімізації забруднення оточуючого середовища на підприємствах гостинності і в туристично-екскурсійних організаціях;
- основні напрямки державної і регіональної екологічної політики (ДРЕП);
- формулювати, коментувати, підкріплюючи конкретними прикладами основні базові поняття і терміни дисципліни, а також зміст основних принципів, функцій і завдань екологічного туризму та сервісу;
- характеризувати особливості географії світових регіонів і основних центрів екотуризму, найбільших світових туроператорів екотуристичного ринку;
- орієнтуватись в ключових моментах глобальних, загальнодержавних і регіональних екологічних проблем сучасності і їх взаємозв'язку із соціально-економічними кризами;
- організувати різні види етнотуристичної діяльності на природоохоронних територіях регіону, населеного пункту, місцевості;
- проводити елементарні маркетингові дослідження єдиного ринку лікувальних послуг;
- дотримувати санітарно-епідеміологічних і гігієнічних правил, норм безпеки екотуриста на конкретній території;
- володіти знаннями, вміннями і навичками щодо культури спілкування з іноземними гостями-туристами, місцевими жителями тощо;
- здійснювати організацію сервісного обслуговування екотуристів, (розміщення харчування, транспортування, програмне обслуговування тощо);
- скласти порівняльну характеристику специфіки впливу різних видів транспорту на довкілля;
- користуватись основною державною та міжнародною нормативно-правовою базою з питань регулювання туристичної діяльності, екології та охорони природного середовища;
- володіти елементарними методами управління регіонального і локального природокористування;
- давати комплексну економіко-екологічну оцінку господарської ефективності природоохоронних заходів у регіоні, районі, населеному пункті.

5. Результати навчання

- Використовує здобуту освіту для розв'язування комплексних завдань і проблем у екотуризмі;
- вміння застосовувати концепції та принципи в екотуризмі;
- здатність розуміти та трактувати основні понятійно-термінологічні одиниці екотуризму;
- здатність розуміти основні функції екотуризму;
- здатність проводити історичний екскурс розвитку екотуризму в світі та в Україні;
- аналізувати та інтерпретувати світові моделі екотуризму на теренах України;
- здатність визначити та аналізувати екотуристичний потенціал світу та в Україні;
- здатність аналізувати й класифікувати екотури;
- здатність проводити організацію екомаршрутів;
- уміння керуватися юридичними аспектами в організації екомаршруту;
- здатність здійснювати аналіз міжнародних юридичних документів з екотуризму;
- здатність здійснювати аналіз та прогнозувати напрями державної політики в галузі туризму;
- здатність розуміти основні засади та чинники розвитку екотуризму на вітчизняному та світовому туристичних ринках;
- здатність та готовність проаналізувати світові центри екотуризму;
- адекватне розуміння інфраструктури екотуризму;
- здатність розуміти діяльність екотуристичних підприємств;
- адекватне розуміння ролі менеджера в екотуризмі;
- уміння оцінити роботу менеджера та його основні професійні риси;
- здатність розробляти екотуристичний продукт;
- уміння просувати екотуристичний продукт на ринок;
- розуміння ролі природного середовища як чинника розвитку туризму, зокрема, екотуризму;
- розуміння ролі місцевих громад у розвитку екотуризму;
- провести оцінку впливу туристів на природні комплекси та шляхи його мінімізації;
- здатність складати, корегувати вимоги, правила поведінки туристів у природному середовищі;
- формування вмінь на основі отриманої інформації формулювати комплексні аналітичні висновки;
- здатність використовувати у професійній діяльності;

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	56

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	Туризм	1	Вільного вибору студента

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Туризм та довкілля. Природне середовище як чинник	лекція, практичне	5, 7, 8, 9	вивчення тематичного матеріалу (2	5 бали	протягом семестру згідно із

розвитку туризму. Роль місцевих громад у розвитку екотуризму. Вплив туристів на природні комплекси та шляхи його мінімалізації. Вимоги, правила поведінки туристів у природному середовищі.	заняття , самостійна робота		год+2 год+8 год с.р.)		розкладом занять
Тема 2. Науково-методичні та практичні основи екотуризму. Предметна сутність екотуризму. Концепції та принципи екотуризму. Функції та завдання екотуризму. Поняттєво-термінологічний апарат екотуризму. Види і форми екотуристичних занять.	лекція, практичне заняття , самостійна робота	2, 3, 7-6	вивчення тематичного матеріалу (2 год+2 год+ 8 год с.р.)	5 бали	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Зародження і розвиток екотуризму. Історія розвитку екотуризму. Сучасний стан та етапи розвитку екотуризму в Україні. Світові моделі екотуризму	лекція, практичне заняття , самостійна робота	4, 5, 6, 2	вивчення тематичного матеріалу (2 год+2 год+5 год с.р.)	5 бали	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 4. Екотуристичний потенціал. Екотуристичний потенціал світу. Природні ресурси. Природно-господарські ресурси. Історико-культурні ресурси. Екотуристичний потенціал України. Природні ресурси. Природно-господарські ресурси. Історико-культурні ресурси.	лекція, практичне заняття , самостійна робота	1, 4, 6	вивчення тематичного матеріалу (2 год+2 год+10 год с.р.)	5 бали	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 5. Організація екотуризму. Класифікація екотурів. Організація екомаршрутів.	лекція, практичне заняття ,	4, 6, 8,	вивчення тематичного матеріалу (2 год+4 год+4 год с.р.)	10 бали	протягом семестру згідно з розкладом занять

	самостійна робота				
Тема 6. Нормативно-правова база екотуризму. Юридичні аспекти організації екотуризму. Міжнародні документи з екотуризму. Квебекська декларація. Напрями державної політики в галузі туризму.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	3, 4, 5	вивчення тематичного матеріалу (2 год+2 год+5 год с.р.)	10 бали	протягом семестру згідно зрозкладом занять
Тема 7. Екотуризм, як сегмент туристичного ринку. Вітчизняний і світовий екотуризм. Світові центри екотуризму. Чинники розвитку екотуризму. Інфраструктура екотуризму. Діяльність екотуристичних підприємств. Менеджер в екотуризмі.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	4, 5, 6	вивчення тематичного матеріалу (2 год+2 год+6 год с.р.)	5 бали	протягом семестру згідно зрозкладом занять
Тема 8. Екотуристичний продукт. Суть екотуристичного продукту. Просування екотуристичного продукту на ринок. Перспективи екотуризму.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	4, 5, 6	вивчення тематичного матеріалу (2 год+2 год+5 год с.р.)	5 бали	протягом семестру згідно зрозкладом занять
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	40 б (поточний контроль)+20б (контр. роб)+30 б (контроль самостійної роботи) + 10 б (теорет. контроль (тест)) Оцінка за поточний контроль (максимум 60 балів) – середнє арифметичне з округленням до цілого оцінок отриманих на практичних заняттях та при перевірці самостійної роботи студентів.				
Вимоги до письмової роботи	Виконувати чітко до вказаних інструкцій				
Практичні заняття	Оцінюються за 5-ти бальною шкалою				
Умови допуску до підсумкового контролю	Здача і захист практичних робіт, контрольної роботи, контроль самостійної роботи				
8. Політика курсу					
Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2					
9. Рекомендована література					

1. Арсеньева Е.И., Кусков А.С., Жданова Л.К. Экологический туризм как концепция и компонент имиджевой политики туристского региона. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://tourlib.net/statti_tourism/arsenjeva4.htm.
2. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: Сучасні концепції менеджменту і маркетингу. навч. посіб. 2-е вид., перероб і доп. К.: "Альтерпрес", 2004. 192 с.
3. Дроздов А. Основы экологического туризма. М.: Гардарики, 2008. 380 с.
4. Кекушев В., Сергеев В., Степаницкий В. Основы менеджмента экологического туризма: учебн. пособие. М.: Издательство МНЭПУ, 2001. 241 с.
5. Ковальська Л.В. Екотуризм: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, НАІР, 2013 р. 105 с. ISBN 978-966-271-633-7
6. Кусков А.С., Арсеньева Е.И. Особенности российской практики организации экологических и эколого-культурных туров //Туристическая библиотека. [Электронный ресурс]. 2005. – Режим доступа: http://tourlib.net/statti_tourism/kuskov_ecotourism3.htm
7. Любичева О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія: наук. зб. /Ред. кол.: С. Ішук (відп. ред.) та ін. К.; 2002. Вип. 53. С.189 – 196.
8. Мандер Ю.Э. Природные учебные тропы как способ регулирования посещаемости национального парка // Уч. зап. Тартус. гос.ун-та., 1982. Вып. 575. С. 52–56.
9. Олійник Я. Б., Гетьман В. І. Екологічний туризм на теренах національних природних парків і біосферних заповідників України в міжнародний рік екотуризму та гір //Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Географія. Вип. 48. К. : Вид.- во поліграф. центр «Київ. ун-т», 2002. С. 5 – 11.
10. Програма дій «Порядок денний на ХХІ століття» / Переклад з англійської: ВГО «Україна. Порядок денний па ХХІ століття». К.: Інтелсфера, 2000. 360 с.
11. Храбовченко В. В. Экологический туризм : учеб.-метод. пособие. М. : Финансы и статистика, 2004. 208 с.
12. Экотуризм – важнейший фактор устойчивого развития. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://ecoyouth.freenet.uz/libr_9.htm.

**Викладач: доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства**

Ковальська Л.В.